

8. Суїменко Є. Феномен незнання, або дещо освічене неучтво / Є. Суїменко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 1999. – № 3. – С. 214-218.

The article deals with conceptual principles of instrumental-performing training of future Music teachers in terms of continuous art education. They are characterised by multicomponent internal structure and complex structure of psychological and pedagogical relationships. The author states that these principles should be based on the purpose and specific objectives of Music teacher training to provide the effective formation of teacher's personality at all stages of education.

The content of instrumental-performing training of future Music teachers should be constructed according to the system and activity approaches, integration of instrumental-performing skills and knowledge, taking into account interdisciplinary relations.

An important conceptual principle of structuring the content of instrumental-performing training of future Music teacher is the approach allowing the practical realization of students' instrumental-performing skills and knowledge within the particular situation. Practical skills of instrumental-performing activity are considered to be central within the content of professional training of future Music teachers; they are also defined as the final step in the formation of performing competence.

The features of students' performing competence are: stable motivation, interest in instrumental-performing activity; analytical, creative thinking, abstraction in modelling the ways of pedagogical processes; musical thinking efficiency, practicality; organizational, communicative qualities; willingness to make non-traditional decisions, rational organization of activity; good memory; volitional qualities; being stable in difficult situations, resolve, high level of self-discipline; emotionality, empathy, optimism; psychological stability in various situations of musical-instrumental activity.

Key words: instrumental-performing training, structuring of educational content, systems approach, interdisciplinary relations, activity approach, self-development.

УДК 378.147.09631–051:785

Віктор Лабунець, Жанна Карташова
Viktor Labunets, Zhanna Kartashova

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКИХ ДИСЦИПЛІН

THE PECULIARITIES OF METHODOLOGICAL TRAINING OF FUTURE MUSIC TEACHER WITHIN THE INSTRUMENTAL-PERFORMING DISCIPLINES

У статті висвітлено особливості методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі інструментально-виконавської підготовки, визначено класифікацію груп методів, які забезпечують цілеспрямованість означеного процесу, а саме: групи дискусійних, конструктивних, проєктивних, ігрових, тренінгових та ціннісно-аналітичних методів. Методична підготовка студентів розглядається як основа для налагодження взаємозв'язків між різними інструментально-виконавськими дисциплінами («Основний музичний інструмент», «Концертмейстерський клас», «Додатковий музичний інструмент», «Ансамблева гра») та педагогічною практикою; як засіб розвитку окремих складових професійної підготовки студента (професійної активності, методичного та творчого мислення, самостійності, творчих якостей тощо).

Ключові слова: методична підготовка, творче мислення, інтеграційні зв'язки, ігрові методи, інструментально-виконавське навчання.

Ефективність й результативність освітнього процесу в школі залежить від рівня розвитку методичної підготовки вчителя, який реалізується в процесі опрацювання навчального матеріалу, засвоєння знань, умінь та навичок. Учитель, чиї компетенції у сфері методології, методики не зводяться тільки до використання репродуктивних методів навчання, який постійно вдосконалюється за рахунок поповнення науково-теоретичних знань, опрацювання психолого-педагогічної та методологічної літератури, вивчення нового інноваційного педагогічного, методичного досвіду, здатен на високу результативність у своїй професійній діяльності. Тому головними принципами сучасної освіти повинні стати, крім інших, формування методичного мислення, що ґрунтується на багатокритеріальності, поліхроматичності підходів до організації навчальної діяльності школярів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми професійної підготовки вчителя у вищій школі дозволяє зробити висновок про наявність взаємозв'язку методичної діяльності вчителя музичного мистецтва з процесом його підготовки та станом готовності до її здійснення. Погляди науковців на питання методичної підготовки вчителя різняться. Одні (Л. Банашко, О. Бігич, О. Борзенков, Н. Глузман, І. Зимняя, Н. Кузьміна, І. Малова, Т. Мамонтова, С. Ніколаєва, Т. Руденко, С. Скворцова, Н. Цюлюпа) розглядають методичну компетентність учителя через оволодіння ним системою компонентів: знань, умінь, навичок з урахуванням індивідуальних якостей особистості. Інші (І. Ковальова, С. Скворцова) розуміють методичну компетентність як готовність учителя до проведення занять та до творчої самореалізації. Вагомий внесок у розробку питань, пов'язаних із формуванням методичної компетенції вчителя, зробили Є. Азімов, І. Михалевська, Т. Ощепкова, М. Пролигіна, Д. Старкова, Т. Тамбовкіна, А. Щукін та ін.

Звернення до історичного досвіду становлення й розвитку методичної підготовки вчителя музичного мистецтва складає невід'ємну умову більш повного та глибокого розуміння сьогоденної системи мистецької освіти, сприяє формуванню її світоглядних і методологічних позицій. Аналіз публікацій засвідчує, що переважна більшість відомих наукових праць у галузі методичної підготовки вчителя музичного мистецтва (О. Апраксина, Л. Арчажнікова, Д. Кабалевський, Л. Хлебнікова) дає лише опосередковане уявлення про сутність, зміст та функції інструментально-виконавської підготовки вчителя музичного мистецтва.

Незважаючи на певні досягнення у розробленні проблем професійного розвитку особистості, методичне становлення майбутніх учителів музичного мистецтва в Україні не було предметом комплексного психолого-педагогічного вивчення.

Мета дослідження – розкрити особливості методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі інструментально-виконавської підготовки.

Методична підготовка виступає окремим напрямом професійної підготовки вчителя музичного мистецтва. Оскільки йдеться про процес навчання та розвиток особистості, що відбувається в системі вищої педагогічної освіти, то одним із результатів освіти буде набуття майбутнім фахівцем комплексу компетентностей, які є необхідними для професійної діяльності вчителя музичного мистецтва.

У професійній педагогічній компетентності виокремлюють декілька складових (методологічна, предметна, психолого-педагогічна, методична), проте методична компетентність займає одне з провідних місць. Вона поєднує систему спеціально-наукових, психологічних, педагогічних знань та вмінь з питань побудови викладання певної навчальної дисципліни і має яскраво виражений прикладний характер. У методичній компетентності виділяють пізнавальний, особистісний та діяльнісний компоненти, формування й розвиток яких відбувається під час ефективно організованої методичної підготовки майбутніх фахівців – учителів музичного мистецтва.

Р. Гургула визначає професійно-методичну підготовку вчителя як систему організації навчально-виховного процесу, яка передбачає систематизацію та поглиблення набутих методичних знань, постійне вдосконалення практичних умінь і навичок з метою підготовки

студента до організації різних видів практичної діяльності у школі, формування його методичної самостійності [2].

Л. Матвеева вважає, що методичну підготовку слід розглядати значно ширше, як тільки вивчення студентами відповідного курсу методики. Автор виокремлює два взаємопов'язані компоненти методичної підготовки:

- опосередковану методичну підготовку (через професійно-спрямоване викладання суспільно-політичних, психолого-педагогічних та спеціальних дисциплін);
- безпосередню (через курс методики) [4].

І. Боднарук трактує методичну підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва як навчальний процес, що забезпечує оволодіння студентами методами та прийомами музично-виховної роботи з учнями. Методична підготовка включає в себе комплекс суспільно-політичних, психолого-педагогічних, фахових дисциплін, методику музичного виховання та педагогічну практику. Особливості такої підготовки зумовлюються специфікою уроку музики як уроку мистецтва, а також можливістю впродовж усіх років навчання під час індивідуальних музичних занять здійснювати регулярний педагогічний вплив на студентів з метою озброєння їх комплексом знань, умінь і навичок методичного характеру [1].

У дослідженнях проблеми методичної підготовки одне із провідних місць займає виявлення можливостей особистісного потенціалу вчителя в оволодінні методичними компетенціями. Методична підготовка розглядається в аспекті нерозривної єдності інтелектуальної, емоційно-вольової, цінісно-орієнтованої сторін пізнавальної й предметно-перетворюючої діяльності як синтез різноманітної творчої діяльності, в процесі якої на основі інтегративної єдності знань та самостійної активної участі у рішенні практичних перетворювальних завдань реалізуються методичні компетенції вчителя музичного мистецтва.

Трактуючи поняття «методична компетенція вчителя» по-різному, всі дослідники вважають її основною метою методичної освіти. В процесі формування методичної компетенції майбутній фахівець набуває методичних знань, оволодіває методичними навичками та вміннями. Як правило, набуття студентом-музикантом методичних знань здійснюється в межах усіх організаційних форм навчання; оволодіння методичними навичками (на основі набутих методичних знань) – на практичних заняттях (основний музичний інструмент, ансамблева гра, концертмейстерський клас, додатковий музичний інструмент); оволодіння методичними вміннями (на основі набутих методичних знань і сформованих методичних навичок) – упродовж педагогічної практики при проведенні уроків і позакласних заходів, виступах на методичних семінарах, виконанні курсових робіт та дипломних проектів тощо.

Методичну підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва розглядаємо як основу для налагодження взаємозв'язків між різними інструментально-виконавськими дисциплінами («Основний музичний інструмент», «Концертмейстерський клас», «Додатковий музичний інструмент», «Ансамблева гра») та педагогічною практикою; як засіб розвитку окремих складових професійної підготовки студента (професійної активності, методичного та творчого мислення, самостійності, творчих якостей тощо).

У процесі інструментально-виконавської підготовки доцільним, на нашу думку, є інтегративний підхід, який передбачає застосування теоретичних і практичних знань різних початкових дисциплін у загальний інтегрований курс. Це поняття забезпечує єдність засвоєння студентами їх основних положень з екстраполяцією в методичну площину та практику виконання музичних творів.

У намаганнях здійснювати інтеграційні зв'язки в процесі методичної підготовки студентів варто спиратися на принципи утворення комплексних музично-теоретичних курсів, які були сформульовані І. Котляревським. В аспекті нашого дослідження сприйнятливими для системи методичної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва можуть бути такі:

а) висування загальних цілей, що забезпечують актуальність інтеграції і справжню цілісність

курсу; б) збільшення об'єму інформації за рахунок різноаспектного використання методів та координації окремих цілей і задач кожної дисципліни.

У навчальних планах інструментальне виконавство представлено окремими дисциплінами, які формують різні музично-виконавські уміння та навички і вимагають спеціальної технічної підготовки, а саме:

- володіння комплексом умінь та навичок, які забезпечують високохудожній рівень виконання академічного репертуару (дисципліна «Основний музичний інструмент»);
- володіння концертмейстерськими навичками, які у технічному аспекті виконавської діяльності учителя музичного мистецтва передбачають уміння виконувати твори в нестандартних умовах, грати і співати водночас, регулювати силу звучання окремих структур музичного тексту для підсилення сприйняття у дітей;
- транспонувати текст у потрібну тональність; читати хорові партитури (дисципліна «Концертмейстерський клас»);
- ансамблева гра формує здатність працювати у колективі. Технічно це виражається в умінні одночасно слухати інших й себе, регулювати силу звучання, корегувати темп, чіткість ритму, відповідність і спільність агогіки (дисципліна «Ансамблева гра»).

Розроблено інтегровану програму інструментально-виконавських дисциплін, що є базою для подальшого вивчення інших фахових дисциплін. На основі аналізу навчальних програм з фахових дисциплін з'ясовано спільні питання, визначено функціональний аспект інтегрованого навчання, обґрунтовані основні навчально-виховні завдання кожного змістового модуля курсів: основний музичний інструмент, концертмейстерський клас, ансамблева гра.

В основу організації інструментально-виконавського навчання було покладено перспективне планування та систематизація індивідуального репертуару, цілеспрямоване накопичення досвіду у студентів виконавських інтерпретаційних умінь. Важливим елементом перспективного розвитку майбутніх учителів музичного мистецтва виступала орієнтація на індивідуальні виконавські можливості студентів, зумовлені їхніми музичними здібностями, художніми уподобаннями й технічними можливостями.

Організація навчально-методичної роботи здійснювалась за спеціально розробленою інтегрованою програмою інструментально-виконавських дисциплін (основний музичний інструмент, концертмейстерський клас, ансамблева гра). Обсяг програмового матеріалу навчальних дисциплін вивчався за повними семестрами і його результати представлялися студентами на публічних виступах перед експертною комісією викладачів за відповідною формою звітності. Раціональний підхід до перевірки методичних знань та вмінь студентів вимагав використання рубіжного контролю, який здійснювався в кінці кожного непарного семестру. Процес навчання включав застосування ефективних методів, спрямованих на творче самовизначення студента.

Отже, під час навчання майбутні вчителі музичного мистецтва повинні оволодіти певним комплексом умінь: досить вільно використовувати інструмент у різних видах діяльності, тобто виразно і професійно виконувати музичні твори світової інструментальної літератури та їх фрагменти з урахуванням вікових особливостей сприймання шкільної аудиторії; добирати необхідні музичні приклади для проведення уроків, бесід, дискусій з проблем мистецтва, лекцій-концертів; перекладати для музичного інструменту фрагменти симфонічної, оперної і балетної музики, а в разі потреби робити полегшені переклади фактури музичного твору; застосовувати на практиці досягнення передової інструментальної методики з урахуванням сучасних освітніх вимог.

Залежно від методичного спрямування інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва обиралися форми мистецького навчання. Серед організаційних форм мистецького навчання провідне місце належало індивідуальним заняттям з основного та додаткового музичних інструментів, лекціям проблемного типу, які сприяють глибокому, особистісно-цінному засвоєнню знань, семінарським заняттям з використанням

елементів сюжетно-рольових, дидактичних та ділових ігор, тренінгам, які дають можливість отримати нові концепції поведінки в звичайних ситуаціях, нові уміння й навички, що забезпечують більш ефективну поведінку, а відтак і досягнення визначених цілей.

З урахуванням специфічних характеристик процесу формування інструментально-виконавської підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва нами було визначено таку класифікацію груп методів, які забезпечують цілеспрямованість означеного процесу: групи дискусійних, конструктивних, проєктивних, ігрових, тренінгових та ціннісно-аналітичних методів.

До першої групи методів віднесли дискусійні методи, а саме: організація та проведення круглих столів, семінарів, міні-симпозіумів, конференцій з проблем саморозвитку та самовдосконалення майбутніх музикантів-інструменталістів, а також методи педагогічної підтримки та рейтингового контролю.

У ході організації дискусії реалізуються пізнавальні інтереси студентів, здобуваються навички аналізу фактів, інформації, їх інтерпретації, правильного добору даних для обґрунтування висновків. Методи цієї групи спрямовані на збагачення знаннєвого фонду студентів стосовно проблем інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, їх саморозвитку та самовдосконаленню, що сприяє розвитку творчих, емоційно-емпатійних та рефлексивних сил. Ця група методів має сприяти стимулюванню самопізнання, самоаналізу майбутніх фахівців, розвивати навички музичного мовлення, гнучкість мислення, озброювати майбутніх фахівців уміннями емоційного самовираження тощо.

Методи педагогічної підтримки сприяли стимуляції означених процесів на основі залучення модульно-рейтингової системи інструментально-виконавської підготовки студентів, що слугувало досягненню найбільшої ефективності розвитку пізнавальних можливостей студентів, активізації їх мисленнєво-операційного механізму, усвідомленості завдань та результатів інструментально-виконавської підготовки тощо – тобто їх активному інтелектуальному розвитку. Рейтинговий контроль на всіх етапах роботи зі студентами слугував основою для побудови різноманітних шкал оцінок, зокрема при оцінці різних сторін інструментально-виконавської роботи. Загалом, група дискусійних методів навчання була спрямована на поглиблення та систематизацію знань з теорії, історії та методики інструментального виконавства, що засвідчувало рівень фахової ерудованості майбутніх учителів музичного мистецтва в інструментально-виконавській діяльності.

Конструктивні й проєктивні методи забезпечують орієнтування студентів на перспективний розвиток у мистецько-естетичному й методико-педагогічному аспектах, що відповідає їх чітким уявленням щодо мети власного особистісного розвитку. Особливого значення ця група методів набуває у реалізації технологічного підходу, спрямованого на досягнення «ефекту випередження» у навчанні. Адже проєктивні методи зорієнтовують освітній процес на впровадження не будь-яких, а саме прогресивних новацій. Застосування цієї групи методів дозволяє долати такі недоліки існуючого процесу навчання, як невизначеність, абстрагованість кінцевих завдань професійної підготовки, необґрунтованість завдань проміжних її етапів, нез'ясованість термінів виконання наміченої мети. Ефективне проєктування навчально-виховної роботи полягало в доборі таких методів організації музичної діяльності студентів, які найповніше реалізують зміст мистецької освіти шляхом творчої взаємодії. Проєктивна група методів дозволяє вчителю визначити основні й другорядні завдання на кожному етапі педагогічного процесу, вибрати вибір різновидів діяльності, підпорядкований визначеним завданням. Завдяки активному запровадженню цієї групи методів суттєво поліпшується індивідуальна робота з майбутніми вчителями музичного мистецтва з метою розвитку їх творчих здібностей, підбираються форми, методи та засоби музично-педагогічного процесу в їх оптимальному поєднанні, стимулюється творча активність студентів, уміння проєктувати проблемні ситуації та успішно вирішувати їх [5].

До групи ігрових методів належать: сюжетно-рольові, дидактичні та ділові ігри. Ігрові методи мають значний потенціал щодо активізації процесу інструментально-виконавської підготовки студентів, розвитку емоційної та інтелектуальної «гнучкості» майбутніх фахівців. Ігрові методи стимулюють засвоєння студентами нових інструментально-виконавських форм роботи, що забезпечує їх саморегулювання у типових ситуаціях музично-педагогічної діяльності. Перевагами використання ігрових методів у процесі інструментально-виконавської підготовки студентів є можливість максимального емоційного «включення», повторного програвання наближених до реальних ситуацій та пошуку нових шляхів їх вирішення. Ігрові методи мають значний потенціал щодо скорочення часу формування означеного феномену, який в реальних умовах накопичується протягом тривалого часу.

У процесі інструментально-виконавської підготовки студентів важливе місце займають тренінгові методи, а саме: тренінги комунікативної компетенції, тренінги розвитку евристичного потенціалу, «мозковий штурм», тренінги вирішення конфліктних ситуацій, тренінги розвитку рефлексії, тренінги психофізіологічного саморегулювання тощо. Методика тренінгових занять дозволяє наблизити процес навчання майбутніх учителів музичного мистецтва до практики, зафіксувати особливості музично-педагогічної діяльності, отримати нові віднайдення, які будуть сприяти вирішенню особистісно значущих проблем та ситуацій. Їх метою є встановлення гармонійної рівноваги фізіологічних та духовних сил особистості майбутнього вчителя, формування умінь і навичок самостійної інструментально-виконавської роботи, активізації та регулювання духовної, емоційної й фізичної активності студентів.

Наступну групу становлять ціннісно-аналітичні методи, які дають змогу майбутньому фахівцеві осмислювати та оцінювати характер інструментально-виконавської підготовки у процесі музично-педагогічній взаємодії, визначати власний методичний стиль професійної діяльності та ступінь її ефективності. У центрі уваги цієї групи методів перебувають суспільно визнані норми та ідеали як зовнішні регулятори фахової діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва та його ціннісні орієнтири, що являють собою результат інтеріоризації цих норм та ідеалів внаслідок емоційно-ціннісного сприйняття [4].

Метою застосування цих методів, що являють собою ціннісний аналіз професійно-педагогічної діяльності музиканта-інструменталіста, власне і є забезпечення переходу суспільно визнаних норм та цінностей у структуру ціннісних орієнтацій майбутнього фахівця. Спрямовані на всебічний розвиток особистості, вони забезпечують розвиток її світоглядних переконань та установок, формування професійно значущих ідеалів шляхом досягнення світу музично-педагогічних цінностей.

Окреслені групи методів є орієнтирами для майбутніх учителів музичного мистецтва, що мають застосовуватися в реальному педагогічному процесі не ізольовано, а в певній методичній системі, з урахуванням змісту структурних компонентів професійної діяльності та за умов, які забезпечують їхню творчу взаємодію. Успішність формування досліджуваного особистісного утворення великою мірою залежить від узгодженості особистісних прагнень та цілей майбутніх учителів музичного мистецтва щодо їх професійного становлення та уявлень про очікувані результати їх успішної інструментально-виконавської підготовки.

У процесі навчання студента у вищому навчальному закладі паралельно повинні розвиватися три основні системи: система методичних знань, система методичних навичок і система методичних умінь. Отже, студенти – майбутні вчителі музичного мистецтва – повинні володіти технологіями формування кожного виду діяльності школярів. Інакше кажучи, студенти повинні набути певного рівня сформованості методичної компетенції вчителя музичного мистецтва, достатнього для успішного формування у школярів усіх видів музичної діяльності як на уроках, так і в позакласній роботі. Специфіка професійно-методичної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва у ВНЗ дозволяє стверджувати, що її повноцінність залежить від кожної з дисциплін навчального плану.

Підвищення ефективності інструментально-виконавського навчання та відповідного зростання якості методичної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва можливе за умови раціонального планування, організації та управління самостійною та науково-дослідною роботою студентів, керівництва та контролю за проходженням ними педагогічної практики, яка, на нашу думку, виступає, основним стрижнем всієї системи фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Ефективність методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва можна значно підвищити, якщо в системі вищої мистецької освіти реалізувати оновлену модель інструментально-виконавської підготовки студентів мистецьких факультетів факультетів.

Матеріал статті не вичерпує усіх аспектів порушеної проблеми, а є лише одним із її напрямів. Перспективами подальших наукових пошуків може бути розроблення системи форм і методів реалізації індивідуального підходу до методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у вищому навчальному закладі.

Список використаних джерел

1. Боднарук І.М. Оптимізація методичної підготовки майбутнього вчителя музики у вищому навчальному закладі / І.М. Боднарук // Науковий вісник Чернівецького університету (серія «Педагогіка та психологія»): Зб. наук. пр. – Вип. 178. – Чернівці : Рута, 2003. – С. 7-12.
2. Гургула Р. Специфіка професійно-методичної підготовки майбутнього вчителя музики / Р. Гургула. – Режим доступу до статті: <http://intkonf.org/gurgula-r-i-spetsifika-profesiyno-metodichnoyi-pidgotovki-maybutnogovchitelya-muziki>
3. Калягин Ю. М. Интеграция школьного обучения / Ю.М. Калягин, О.М. Алексеенко // Начальная школа. – 2000. – № 1. – С. 28 – 29.
4. Козир А.В. Вступ до акмеології мистецької освіти: навч.-метод. посіб. / А.В. Козир, В.І. Федоришин. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 263 с.
5. Козир А.В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти: монографія / А.В. Козир. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. – 378 с.
6. Матвеева Л.В. Теоретические аспекты методико-практической подготовки студентов / Л.В. Матвеева // Совершенствование подготовки учителя музыки на музыкально-педагогическом факультете. Сб. науч. статей. – Свердловск : Свердл. ГПИ, 1991. – С. 81-88.

The article reveals the peculiarities of methodological training of future Music teachers in the process of their instrumental-performing training.

Methodological training is a separate direction of Music teacher professional training; its result is the complex of competencies necessary for professional work. Methodological competence consists of cognitive, personal and activity components, which are formed and developed in the process of effective organization of methodological training of future specialists – teachers of Music.

The authors give the classification of methods providing the efficiency of methodological training of future Music teachers in the process of their instrumental-performing training. These are discussion, constructive, project, game, training and value-analytical groups of methods.

Students' methodological training is considered as a basis for interrelations between different instrumental-performing disciplines («Principal instrument», «Concertmaster class», «Additional instrument», «Ensemble performing») and teaching practice; as a means of developing separate constituents of students' professional training (professional activity, methodological and creative thinking, independence, creative qualities, etc.).

The authors have made an integrated programme of instrumental-performing disciplines, which is the basis for further study of other professional disciplines. Having analysed the curricula of professional

disciplines they have studied out the common issues, determined the functional aspect of integrated education and substantiated the basic educational objectives of each module course.

Key words: *methodological training, creative thinking, integration relations, game methods, instrumental-performing training.*

УДК: 378.013+784

Ло Чао
Lo Chao

КОМПОНЕНТНА МОДЕЛЬ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРСОНІФІКАЦІЇ

COMPONENT MODEL OF FUTURE MUSIC TEACHERS' VOCAL TRAINING IN THE CONTEXT OF PERSONIFICATION TECHNOLOGY

У статті актуалізовано проблему застосування технології персоніфікації у вокальній підготовці майбутніх учителів музики. Закцентовано увагу на особистості студента та його ролі регуляції функціонування системи навчання вокалу. Визначено функції персоніфікації у навчальному процесі з постановки голосу; обґрунтовані компоненти цілісної методично-організаційної системи вокальної підготовки, до яких технологія персоніфікації може бути застосована найбільш ефективно.

Ключові слова: *персоніфікація, педагогічні технології, функції персоніфікації, вокальна підготовка, майбутні вчителі музики.*

Вокальна підготовка майбутнього вчителя музики є структурним елементом цілісної системи його фахової підготовки, який тісно зв'язаний з рештою елементів музично-виконавського блоку (інструментальна підготовка, диригентсько-хорова), а також загально-гуманітарного, психолого-педагогічного, художньо-культурного блоків підготовки.

Але в цю складно-структуровану систему входить ще один важливий елемент – особистість майбутнього вчителя. Саме індивідуальність входить до системи та засвоює усі її елементи на основі власних ціннісних орієнтирів, інтенцій, мотивацій, та творчих ресурсів. Включення особистості до системи фахової підготовки як основного її елементу робить зазначену систему нескінченно інваріантною, що співвідноситься як з концепцією «людиновимірної освіти» (Н. Гузій, Л. Кондрацька, О. Олексюк, І. Якиманська та ін.), персоніфікацією освітнього процесу, так і з плюралізмом наукових підходів щодо методичного забезпечення ефективного функціонування усіх елементів цілісної системи фахового навчання.

Така біполярність функціонування цілісної системи навчально-виховного процесу підготовки майбутнього вчителя музики, з нашої точки зору, зумовлена й аналогічними властивостями самої культури. Так, М. Тимошенко у цьому контексті стверджує, що «...зумовлюючи існування людини як особистості з широким спектром індивідуальних настанов, властивостей, звичок, культура є водночас наслідком самоздійснення людини, засобом зберігання та передачі досвіду у багатьох його вимірах, результатом його предметно-символічного втілення у житті людської спільноти, відбитком свідомості людини у навколишньому світовому просторі [8, с. 73].

З цього погляду регулятором процесу трансформації цілісної системи в її прихованому стані для зовнішнього оцінювання окремою особистістю в стан відчутний для неї в інваріантній